

Lasten lehtikone – mediakasvatusväline varhaiskasvatukseen

lastenlehtikone.fi

www.aikakausmedia.fi/mediakasvatus/varhaiskasvatus

Media-alan tutkimussäätiön apuraha: 40 000 e

Raportin sisällys

- 1 Tavoitteena päiväkotien mediakasvatuksen edistäminen
  - 1.1 Lasten lehtikone on helppokäyttöinen ohjelma lehdentekoon
  - 1.2 Oppimateriaali yhdistää mediakasvatuksen ja musiikin
- 2 Oppimateriaalin markkinointi ja projektin jatko

1. Tavoitteena päiväkotien mediakasvatuksen edistäminen

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaan mediakasvatuksen tehtävänä on tukea lasten mahdollisuuksia aktiiviseen toimintaan ja itsensä ilmaisuun omassa yhteisössään. Monilukutaidon ja tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen tavoitteeksi on kirjattu, että lapsia innostetaan tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa, myös digitaalisissa ympäristöissä.

Haaste on ollut, mitä ja miten. Etenkin pienimmille lapsille suunnatut mediakasvatukselliset oppimateriaalit ovat vielä vähissä, ja osin esteeksi voidaan kokea resurssipula.

Aikakausmedia vastasi päiväkotien tarpeeseen tuottamalla Lasten lehtikoneen, joka on maksuton ohjelma printtilehden tekoon. Lasten lehtikone on osa monimediaista oppimateriaalisarjaa, jonka kaikki osat on suunniteltu varhaiskasvatussuunnitelmaan nojaten, ja ne soveltuvat myös alle 3-vuotiaille.

Projektin keskeisimmät tavoitteet olivat:

- *Varhaiskasvatuksen mediakasvatuksen helpottaminen ja monipuolistaminen*
- *Lukutaidon ja monilukutaidon edistäminen*
- *Digitaalisten mediataitojen oppiminen*
- *Lasten kannustaminen sisällöntuotantoon ja mielipiteen ilmaisuun*
- *Mediakasvatuksen tasa-arvoisen toteutumisen edistäminen*
- *Päiväkodin ja kodin välisen (lapsilähtöisen) viestinnän tukeminen*
- *Varhaiskasvattajien viestintäteknologiamyönteisyyden lisääminen*
- *Printtimedian aseman vahvistaminen*

1.1 Lasten lehtikone on helppokäyttöinen ohjelma lehdentekoon

Lasten lehtikone on alle kouluikäisille räätälöity versio Aikakausmedian tuottamasta, verkkolehden tekoon tarkoitettusta Koululehtikoneesta. Lasten lehtikoneella on oma visuaalinen ilmeensä, ja suurin toiminnallinen ero Koululehtikoneeseen on se, että Lasten lehtikoneella tehdään printtilehti.

Lasten lehtikone on suunniteltu hyvin yksinkertaiseksi, ja se on ulkoasultaan ja toiminnoiltaan niukatkin mediataidot omaavalle aikuiselle sekä alle kouluikäisille sopiva. Ohjelmassa on tarjolla neljä erilaista aukeamapohjaa, joiden lokeroihin voi lisätä joko kuvan tai tekstiä. Lehteä tehdään aukeama kerrallaan, ja sivujärjestystä voi muuttaa raahaamalla aukeamia eri järjestykseen. Sivukoko on A5, ja lehti tulostuu A4-arkeille siten, että sivuparit asettuvat lehteä kootessa oikeaan järjestykseen.

Kesän 2019 aikana ohjelmaa päivitetään varhaiskasvattajilta saadun palautteen mukaisesti: Sivupohjia tulee enemmän ja kuviin lisätään skaalausominaisuus. Myös tulostusohjeita täydennetään.

Lasten lehtikone toimii sekä tietokoneella että tabletilla, ja lehden voi joko tulostaa tai tallentaa pdf:nä ja toimittaa siten sähköisesti lasten koteihin. Lasten iän lisäksi selainpohjaisen ohjelman suunnittelussa on huomioitu päiväkotien resurssit: vain yksi tietokone tai tabletti riittää.

Aikuinen toimii lehden kokoajana, koska ohjelman käyttö vaatii rekisteröitymisen ja sähköpostiosoitteen. Lapset tuottavat kaiken sisällön ja voivat osallistua ulkoasun suunnitteluun, kuvien lisäämiseen ja elementtien järjestämiseen. Sivuja voi tehdä myös käsin, sillä sivun kokoiset kuvat on helppo liittää tekeillä

olevaan lehteen tallentamalla valokuva sivusta ensin laitteelle tai ottamalla kuva tabletilla suoraan sivulle lehden tekovaiheessa.

Lehteä ei tarvitse tehdä kerralla valmiiksi, vaan sillä voi tehdä pikkuhiljaa vaikka vain yhden julkaisun vuodessa. Tietosuojasta on huolehdittu niin, että ohjelmaan tallennetun sisällön pääsee näkemään vain opettajan tunnuksilla ja poistettu sisältö tuhoutuu täysin.

1.2 Oppimateriaali yhdistää mediakasvatuksen ja musiikin

Lasten lehtikone on osa Aikakausmedian tuottamaa varhaiskasvatuksen oppimateriaalisarjaa, jonka kaikilla osilla on yhteinen visuaalinen ilme. Oppimateriaalissa seikkailevat reportterit Lyyti Kynänen ja Seppo Sananen, jotka elävöittävät myös Lasten lehtikonetta.

Ohjelman kanssa samaan aikaan julkaistiin Lyyti Kynäsen ja Seppo Sanasen harjoituslehtisen, joka on suunniteltu Lasten lehtikoneen käytön tueksi mutta toimii myös itsenäisenä oppimateriaalina. Lehtisen harjoitusten avulla lapset voivat tutustua aikakauslehtiin, harjoitella tunnetaitoja ja tarinallistamista, tehdä ja taltioida luontohavaintoja, harjoitella haastattelemista ja kuvaamista sekä opetella mielipiteen ilmaisua.

Lisäksi kokonaisuuteen kuuluu *Lyyti Kynäsen ja Seppo Sanasen lehtiralli* -laulu, jonka laulaa Pikku Papun orkesterista tuttu Sanna Kaisa Sundström. Laulun sanat ja nuotit on julkaistu Lyyti Kynäsen ja Seppo Sanasen harjoituslehtisessä. Musiikki on oppimateriaalissa mukana siksi, että sillä on tutkitusti myönteinen vaikutus oppimiseen ja kielenkehitykseen.

Lasten lehtikoneen ohjelmoinnista vastasi Muotoilutoimisto Kairo, joka on tehnyt myös Aikakausmedian Koululehtikoneen (koululehtikone.fi) ja Sarjiskoneen (sarjiskone.fi). Visuaalisen ilmeen toteutti Jenni Saarenkylä. Lyyti Kynäsen ja Seppo Sanasen lehtirallin sävelsi Heikki Honkanen ja sanoitti Piia Matikainen (Aikakausmedia).

2 Oppimateriaalin julkaisu ja projektin jatko

Lasten lehtikoneen suunnittelu käynnistyi toukokuussa 2018, ja kesäkuussa Kairo toimitti Aikakausmedialle ohjelman prototyypin. Lokakuussa ohjelmaa testattiin päiväkodeilla ja kehitettiin saadun palautteen perusteella. Lasten lehtikone valmistui joulukuussa 2018, ja se julkaistiin opetusalan Educa-messuilla 25.1.2019.

Tähän mennessä olemme tietävästi tavoittaneet noin tuhat varhaiskasvattajaa päiväkotiryhmineen. Educan lisäksi oppimateriaalia on markkinoitu Opettaja-lehden Educa-numerossa, jossa Lasten lehtikone nostettiin myös pääkirjoitukseen. Lisäksi markkinoimme oppimateriaalia varhaiskasvattajien some-kanavissa, joissa se sai innokkaan vastaanoton.

Lasten lehtikoneesta ja koko oppimateriaalisarjasta on tullut paljon hyvää palautetta: ohjelma on koettu helppokäyttöiseksi ja sen on kerrottu vastaavan tarpeeseen. Lasten lehtikone on otettu käyttöön päiväkotien lisäksi myös monessa peruskoulun alaluokassa.

Syyskuussa 2019 markkinoimme oppimateriaalia Lastentarhanopettajapäivillä Lahdessa, missä julkaisemme myös oppimateriaalisarjan seuraavan osan.

Lasten lehtikoneen ohjelmointi maksoi 50 000 euroa, josta Media-alan tutkimussäätiön apuraha kattoi 80 prosenttia. Aikakausmedia maksoi loput 20 prosenttia, kuten myös kuvitus-, paino- ja markkinointikulut.

Lisätietoja

Mediakasvatusasiantuntija Piia Matikainen
piia.matikainen@aikakausmedia.fi
p. 040 9209750

AIKAKAUSMEDIA